

Klingspor

Amannensen Dr Elof Tegnér
Högaktningssfullt af
författaren.

B e l l i s t a: Stockholms län.

++++-----++++

Om Bellsta äldre egare.

Af

Carl Arvid Klingspor.

(Aftryck ur Stockholms Dagblad.)
Stockholms Dagblads Bektryckeri. 1881.

Denna vackra egendom, belägen i Vallentuna socken, är för det närvarande fideikommiss inom Reuteraköldska släkten. Redan 1318 förekommer gården och beboddes då af en Gelle och en Ingevald, hvilka båda voro fastar och nämnas i bref som utfärdades på Vallentuna ting den 21 och 23 juni. Den 19 maj 1390 öfverläter en Mikael i Bellsta till Nicklis Joanson 1 markland och 7 öresland på ett örtugland när i Græfieta och 4 örtugland i Saaby i Vallentuna socken och härad som godtgörelse för dråpet på Jean i Kylinge, Nicklis Joanssons fader. Om den öfverlätna jorden kan fränvinnas, skall ersättning lemnas i Baelista eller kravista. Mikael lifde 1396 den 25 april, då han besöglade ett brev, han förde i sitt sigill en sköld innehållande trenne örnhufvuden. Bellsta måste sedan blifvit kyrkogods, emedan i 1688 års jordebok det finnes upptaget som S:t Eriks-hemman.

Troligen indrogs godsset till konung Göstaf, emedan det som arf och eget tillhörde hertig Jehan af Östergötland, som den 10 juni 1612 genom förläningsbref gifvet i Vadstena förlänar det till sin hofatallmästare och öfverjägmästare Johan von Klingspor. Han härstammade från en gammal frankisk adlig ätt, känd redan från början af 1200-talet, hvilken kom till Livland, der flere af dess medlemmar voro svärdsriddare och der släkten hade talrika gods. Johans fader kom till Sverige som page, enligt andra som hofmarskalk hos Katarina Jagellonika. Enligt öfvan nämnda bref förlänades Bellsta, Olhammar, Nälan, ett torp Björnboda med Khammars äng och tvenne torp Stora och Lilla Jäfversta i Vallentuna socken samt Karby och Hagby i Fäby socken till Johan von Klingspor - för den välvilliga, hulda och trogna tjänst, som han bevisat hertigen, - och hans manliga bröstarfvingar och så arfvinge ifrån arfvinge i svärderlig tid, under rätt frälsemannatjänst, dock med vilkor att alltid, då förändring sker med regent, inom sex månader derefter konfirmation skall sökas, hvilken då ovägradt gifvas. Det enda som kan ursäktas uraktlåtenheten därutinnan är, om den äkta bröstarfvingen är öfvermaga, utländes rest, eller sjuk och ej ännu helbregda. Försummas detta utan öfvan nämnda skäl, är adliga friheten på dessa gods förbruten, och godsen tillfälla hertigens arfvingar åter, men icke kronan, efter de hafva varit hertigens arfvegods. Ej heller skulle godsen få säljas, hertigens efterkommande övetandes, utan om nöden så trängde, få de pantsättas hos hertigen eller hans arfvingar mot rättighet att återlösas. Om någon skulle underlåta sig att låna penningar på dessa gods, förverkar han penningarna och eger ej makt kräva dem åter. Om så skulle hända, att Johan Klingspor eller hans söner inga manliga bröstarfvingar lemnade efter sig, skulle godsen återgå till hertigen eller hans arfvingar, som dock i sådant fall skulle, om döttrar funnes, gifva dem en ärlig brudaskatt, och om den äldsta toge en sådan man, som hertigen eller hans efterkommande vore nöjds med och som behagade dem, då skulle godsen än vidare vara förlänta till honom och bäggas deras manliga bröstarfvingar. Om det så skulle hända, att Johan Klingspor helt hastigt skulle dö, då fick hans enkla och söner, till de